

Sisäministeriö  
kirjaamo(at)intermin.fi  
linda.viitala(at)intermin.fi

**Lausunto**  
Laakkonen/MT

1 (3)  
146/04.00.00.00/2016

24.10.2016

Lausuntopyyntönnä 1.9.2016, SM1620744, 00.01.05.00, SMDno-2015-2070

## Hallituksen esitysluonnos laiksi pelastustoimen järjestämisestä

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto kiittää mahdollisuutta lausua pelastustoimen järjestämislaista. **Pelastusalueuudistuksen lähtökohdaksi on linjattava 18 maakuntaa vastaava aluejako.** Pelastustoimea ei ole perusteltua erottaa muista maakunnille osoitettavista tehtäväkokonaisuuksista. Pelastustoimen järjestämis- ja tuottamisvastuun siirtäminen viidelle maakunnalle aiheuttaisi merkittävän demokratiavajeen 13 muulle maakunnalle, joille ei jäisi kuin rahoitusvastuu.

**Pelastustoimen organisoiminen sosiaali- ja terveystoimen palvelurakenteen uudistamisen kanssa yhdenmukaisen aluejaon ja järjestämis- mallin pohjalta on välttämätön,** koska sillä turvataan pelastustoimen mahdollisuus jatkossakin suorittaa kiireellisiä ensihoitotehtäviä ja kiireellisiä ensivastetehtäviä sen mukaan kuin sosiaali- ja terveystoimen viranomais- ten kanssa erikseen sovitaan. Sosiaali- ja terveystoimen ja pelastustoimen yhteistyöllä saavutetaan merkittäviä synergiaetuja. **Pohjois-Karjalassa aloittaa toimintansa 1.1.2017 uusi Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä (Siun Sote), jonka osaksi siirtyy myös maakunnallinen Pohjois-Karjalan pelastuslaitos.** Ratkaisu on tehty maakunnassa yksimielisesti perustuen siihen, että jo vakiintuneen toiminta- mallin kautta paras vaikuttavuus ja tulokset sekä kustannustehokkuus saadaan pelastustoimen, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä ensihoidon/ensi- vastetehtävien osalta tiiviillä maakunnallisella yhteistyöllä.

**Pelastustoimi ja ensihoito ovat tyypillisiä lähipalveluita, joiden järjestämis- ja tuottamisvastuu on oltava kaikilla 18 maakunnalla.** Pelastus- toimen ja ensihoidon keskittäminen viidelle alueelle heikentäisi huomatta- vasti lähipalveluiden integraation toteuttamista. Julkishallinnon keskeinen tehtävä on huolehtia ihmisten perusturvasta kaikissa olosuhteissa ja uu- desta maakuntahallinnosta syntyy hyvä kotipesä varautumiselle erilaisiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Maakunnat muodostavat alueen kuntien kanssa lähellä ihmistä olevan turvaverkon, jonka varaan on nykyistä hel- pompi rakentaa myös varautumisen kokonaisuus, koordinoitussa yhteistoi- minnassa ministeriöiden kanssa. Toiminnan käytännön yhteensovittaminen on luonteva osa uuden maakunnan toimintaa.

Sisäministeriö  
kirjaamo(at)intermin.fi  
linda.viitala(at)intermin.fi

Lausunto  
Laakkonen/MT

2 (3)  
146/04.00.00.00/2016

24.10.2016

**Pelastustoimeen ei tarvita lisää keskus- ja väliportaan hallintoa ja ohjausta, vaan käytettävissä olevat resurssit on kohdennettava täysimääräisesti asiakkaille suunnattavaan operatiiviseen palvelutyöhön maakuntatasolla ja kunnissa.** Esitettävälle viidelle yhteistyöalueelle ei ole nähtävissä sellaisia mielekkäitä tehtäviä, joita ei voitaisi toteuttaa koordinoimalla toimintaa maakuntien ja ohjaavan ministeriön normaalein yhteistyömenettelyin. Pelastustoiminnan rahoitus on kanavoitava osana maakuntien kokonaisrahoitusta suoraan järjestämisestä vastuussa oleville 18 maakunnalle.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle maakuntien rahoituslaiksi on määriteltävy maakuntien eri tehtäviin osoitettava rahoitus. Rahoituksesta noin 10 % kohdennetaan asukasluvun perusteella, johon sisältyy pelastustoimen rahoitus. Pelastustoimen kustannusten keskiarvo on Suomessa tällä hetkellä noin 73,5 €/asukas vaihteluvälin ollessa 60 – 109 €/asukas. Pääsääntöisesti pelastustoimen palveluiden tuottaminen on harvaan asutulla alueella asukaskohtaisesti tarkasteltuna kalliimpaa kuin tiheään asutuissa kasvukeskuksissa. Lakiluonnoksessa esitetty pelastustoimen rahoitusmalli ohjaisi lisärahoitusta väkimäärältään suuriin maakuntiin, joissa on nykyään tuotettu pelastustoimen palvelut huomattavasti keskimääräistä edullisemmin.

Uudistuksen siirtymävaiheeseen liittyviä suuria vuotuisia rahoituksen maakuntakohtaisia tasomuutoksia pyrittäisiin lieventämään erillisellä siirtymätaussäännöksellä. Mikäli pelastustoimen palveluiden rahoitus toteutetaan Pohjois-Karjalan maakunnalle valtakunnan keskiarvon mukaan (€/asukas), niin se tarkoittaa siirtymävaiheen jälkeen noin 0,45 milj. € alenemaa vuosittaiseen käyttötalouden ja investointien rahoitukseen. Kapitaatioon perustuvan rahoituksen muuttumisen lisäksi tulee pelastustoimen palvelutuotantoon vaikuttamaan julkisen talouden tuottavuuden kasvulle asetetut tehostamistavoitteet (pelastustoimi 48 milj. €). Näillä rahoitusmuutoksilla yhteisvaikutuksineen olisi kohtalokkaat seuraukset Pohjois-Karjalan maakunnan pelastustoimen palvelukyvyille ja siten kansalaisten saamalle pelastustoimen toiminnalle myös onnettomuus- ja tulipalotilanteissa.

**Esitämme maakuntien rahoituslakia muutettavaksi siten, että maakunnille maakuntalain mukaisesti siirtyvien tehtävien rahoitus määräytyisi toimialasta riippumatta rahoituslain 3 luvun mukaisesti. Tällöin**

Sisäministeriö  
kirjaamo(at)intermin.fi  
linda.viitala(at)intermin.fi

**Lausunto**  
Laakkonen/MT

3 (3)  
146/04.00.00.00/2016

24.10.2016

**laki toteuttaisi rahoituksen yleiskatteellisuuden periaatetta ja maakun-  
tien rahoituksessa tulee oikeudenmukaisella tavalla huomioitua asu-  
kastiheys ja väestörakenteen vaatimat erikoispiirteet myös pelastus-  
toimen palveluiden tuottamisessa.**

POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTALIITTO  
Maakuntahallitus

Risto Poutiainen  
vt. maakuntajohtaja

Jari Aho  
hallinto- ja talousjohtaja

Lisätiedot:

yhteyspäälikkö Sami Laakkonen  
050 443 1661, sami.laakkonen@pohjois-karjala.fi